

Posūkyje- neišlik

Audronė Urbonaitė

Alma littera

Nedidelė knygelė „Posūkyje – neišlėk“ man yra labai svarbi: ji buvo mano drąsos testas 2005 metais, kai susirgau vėžiu ir turėjau gelbėtis, kad nepersigąščiau ir nesudužčiau viduje it suskilusi lėkštė. Mano dukteriai tuomet tebuvo trylika metų. Netyčia ištrūko malda: „Viešpatie, leisk man pagyventi dar dešimtį metų“ ir aš daugiau niekada niekada... Niekada nedarysiu ko?

Iki šiol apie tai galvoju: ko turėčiau nedaryti, kad galėčiau jaustis drąsi ir laisva? Nebijoti žmonių – visai. Visą gyvenimą jų bijojau: žinojo už mane daugiau, juokėsi garsiau. Net mokėjo šokti (niekada nepataikydavau į taktą).

Po operacijos man buvo silpna ir labai baisu, kad visą gyvenimą ne rašiau knygas, o dariau kažką kitą: mylėjau, tuokiausi, skyriausi, muštravau vaikus, siunčiau juos mokytis į užsienius, sąjūdžiavau (dirbau „Atgimimo“ redakcijoje nuo antrojo numerio), keliavau, išbandžiau visus galimus kursus, kuriuos nusususiai Rytų Europai dalijo vakarietiški fondai ir ... likau be nieko. Be tekstų, kurie svarbūs man pačiai.

Kai Lolitai Tirvaitei-Varanavičienei vos ištrūkusi iš onkologinės ligoninės atidaviau „Posūkyje – neišlėk“, niekaip nesugebėjau prisėsti: zujau šaligatviu pirmyn atgal ir laukiau nuosprendžio.

„Prarijau, – pasakė po dviejų valandų. – Ar tu nebijai? Žmonės pamanyš, kad esi išprotėjusi.“

Tai buvo taiklus vertinimas: tebesu. Paskui gavau begales laiškų: žmonės skaitė ir verkė. Kartais kokia nors nepažįstama moteris apsikabindavo mane gatvėje. Manau, kad knyga padėjo toms, kurios sirgo ir žinojo, kad nebūtinai pavyks išsikapstyti.

„Posūkyje – neišlėk“ išgelbėjo mane nuo mirtinos baimės gyventi (ne vien nuo vėžio) ir aš pagaliau tapau tuo, kuo ir norėjau būti, – rašytoja. Netrukus sueis dešimt metų nuo tos dienos, kai sužinojau, kad nė vienas iš mūsų laiko neturi. Dėkoju tiems, kam knyga tapo svarbi ir padėjo įveikti baimes.

Autorė

FOKUSININKAI

Aš pasitraukiau nuo savo šeimos, kad pagaliau baigčiau knygą apie senatvę.

Jie kilniaširdiškai man tai leido: leidėjas skambino kas antrą dieną ir skubino kaip įmanydamas.

Kai paskutinį kartą pagrasino atsisakyti sutarties, net išlepinti vaikai ir vyras suprato, kad bent trims mėnesiams privalau išeiti iš namų, nes dėl neparašytos knygos kalti bus jie.

Ilgai rinkausi, kur apsigyventi.

Kad galėčiau rašyti, man reikia aukšto lango su atsiveriančia plačia panorama: rašydama turiu įremti žvilgsnį į niekur.

Jokių automobilių, jokių praeivių, jokių po langu šūkalojančių vaikų!

Išnaršiau senamiestį: vienur dvokė, kitur buvo tamsu.

Kai jau buvau visai praradusi viltį, užėjau į apleistą kiemą. Jis buvo trapecijos formos – supo netaisyklingi namai.

Paslaptingiausias atrodė labiausiai apšepęs. Jis buvo labai siauras, keturių aukštų ir be durų. Kiekviename aukšte – vos po tris siaurus ir aukštus langus.

Atsargiai stačiau kojas sulūžusiais mediniais laiptais. Jokios kačių smarvės – jie buvo ką tik švariai nuplauti, nors turėklai vos laikėsi.

Iš netikėtumo sulaikiusi kvapą, – šis namas kėlė kutenamą nuotykių troškulį, – stengdamasi neužkliūti už atsiknojusių lentų (tokių senų, kad jose buvo matyti, kurioje vietoje žmonės dažniausiai statė pėdas) užsiropščiau į patį viršų ir netekau žado.

Laiptai baigėsi palaike aikštele, atvira visiems vėjams.

Virkavo lapkritis.

Nuo žvarbaus vėjo ir atsivėrusio vaizdo sudrėko akys: devyni bokštai (niekada neatskiriui, kuris kurios bažnyčios), Trijų Kryžių kalnas ir Gedimino pilis atrodė ranka pasiekiami, bet nerealiūs.

Kažkas prieš nosį mirgėjo ore – ištiesiau ranką ir pamosavau, norėdama praskaidrinti vaizdą.

„Tai nuo ašarų, ponია. Iš pradžių visiems taip būna, o paskui akys pripranta prie vėjo“, – išstenėjo gergždžiantis balsas.

Nieko nemačiau.

„Rytoj bus geriau, o po savaitės akys neašaros.“

„Neketinu čia stovėti savaitę“, – netvirtai pasipriešinau, vis dar nematydama, su kuo kalbu.

„Neketinate? Kche, kche, kche...“ – pasigirdo pašaipus krizenimas.

Juokėsi keliese, bet labai tyliai. Atrodė, kad balsams neužtenka jėgos.

Pagalčiau aš juos įžiūrėjau: penkios senais skudurais apsitaisiusios žmogystos kiūtojo ant netvirto suolo, stengdamosi nesiremti į aikštelės turėklą.

Šnekėjo pirmasis, mataruodamas tuščia seno palto rankove. Negalėjau suprasti, ar vyras, ar moteris.

„Turbūt norėsite viršutinio kambario?“

„Aš nenoriu jokio kambario“, – pastačiau šerius.

„Ji sako, kad nenori jokio kambario!“ – sušvokštė balsas.

„Kche, kche, kche!..“ – būtybės net sukretėjo nuo juoko.

Man tai nelabai patiko. Nesupratau, kodėl jiems atrodo juokinga tai, ką sakau.

„Jūs manęs nepažįstate“, – šis argumentas man pačiai pasirodė vaikiškas: taip atsikerta šeštokės, kai nežino, ką sakyti.

„Mes jos nepažįstame!“ – suolas leipo juokais.

Staiga pamaniau, kad jie atsiloš, atsirems į svyruojantį turėklą ir nugarmės žemyn.

Instinktyviai ištiesiau ranką juos sulaikyti: žmogystos buvo tokios lengvutės, kad nesupratau, ar turi kūnus.

Po mano bandymo prisiliesti visi nejaukiai nutilome.

„Gera, ponija. Aš jums parodysiu tą kambarį, o tada jau spręsite“, – pakilo pirmasis senukas.

Atrodo, tai vis dėlto – vyras.

Jis kopė laiptais per greitai pagal savo amžių ir sukumpimą – vos spėjau bėgti iš paskos.

Kambarys buvo visiškai tuščias ir nepaprastai šviesus. Nebuvau mačiusi tokios ilgos ir siauros kaip rankovė patalpos.

Jeį pastatyčiau rašomąjį stalą prie lango, atsigręžusi vargiai bepažinčiau pro duris įėjusį žmogų.

Kaip tik tai, ko man reikia.

Trijų Kryžių kalnas bolavo pro vienišo išsikerojusio medžio šakas.

Gedimino pilis atrodė kaip iš praskydusios akvarelės: man nebūtų patikę žiopsoti pro langą į tikrą Gedimino pilį.

Jėzuitų gimnazijos stogas raudonavo nepakenčiamai ryškiai, bet šalia riogsojo pakankamai nenusakomos spalvos apleistų namų, kurių dar niekas nespėjo paliesti, – galėjai ką nori įsivaizduoti apie jų gyventojus ir tamsias tų namų istorijas.

„Aš sakiau, kad tiks“, – nutraukė tylą žmogysta.

Krūptelėjau – buvau pamiršusi, kad nesu viena ir kad mes dar nieko nesutarėme.

„Jums čia patiks, – sukrizeno senukas ir priekaištingai pridūrė: – Juk sakiau iš karto.“

„Jai čia patiks! Kche, kche, kche...“ – vos girdimai pakartojo žmogystos.

Buvo susispietusios tarpduryje. Negirdėjau, kada atitipeno.

Būčiau priėjusi arčiau ir atidžiau apžiūrėjusi šio namo gyventojus, bet pamaniau, kad šalia atrodysiu labai didelė ir nerangi – tokie jie buvo smulkučiai ir vėjo perpučiami.

Jie negalėtų būti pavojingi: aš nieko neturiu, ir šito kambario neapiplėši.

O prirašyti popieriai apžlibusiems senukams neturi jokios vertės – nuo senatvės jie gal ir skaityti jau bus užmiršę.

„Mes puikiai matome, ponია! – cyptelėjo vienas. – Jūs nepasitikite mumis ir manote, kad jus apmausime.

Neapmausime: tai labai gera vieta ir labai geras namas.“

Tai buvo tiesa.

Geltona sienų šviesa skverbėsi į mane ir ramino.

Man neatrodė svarbi mano sutartis su leidykla – atsidūriau labai toli nuo gatvės, nuo savo įsipareigojimų ir keistų prietarų laiku pareiti namo.

Pranešti, kur esu, kai negaliu pareiti, arba skambinti leidėjui ir aiškintis, dėl ko įstrigo trys paskutiniai knygos skyriai.

„Mes atnešime jums sulankstomą lovelelę“, – sucypsėjo tarpduryje.

Neketinau čia nakvoti. Bet kodėl ne, jei vis tiek jau esu apsisprendusi?

Apsidairiau – telefono čia nebuvo.

„Ponia, bet jūs nekenčiate telefono, – priekaištingai sučežėjo balselis, senas it sudžiūvęs popierius. – Neseniai tvirtinote, kad mobiliųjų išradėjus reikėtų sodinti į elektros kėdę.“

Tai buvo šventa tiesa.

Telefonas skambėdavo visada ne laiku, primindamas pareigas ir amžinai reikalaujamas to, kas man nemalonu: būti ten, kur nuobodu, grįžti iš ten, kur linksma.

Jis sugebėdavo vogti laiką, kai įsipliurpdavau su kokiais nors man visai nereikalingais žmonėmis, bandydama užmušti neaiškų nerimą.

„Kai neramu, geriau ištvirti vienam, – sučežėjo balsas. – Vienatvė yra didis vaistas.“

Jie negalėjo skaityti mano minčių – dar nebuvo tokia kvaištelėjusi, kad įtarčiau apskurusius elgetas aiškiaregyste.

Tokiems prie Aušros Vartų duodu dvidešimt centų, o kartais, kai pinigų turiu daugiau, visą litą, nes neįžūliems mažai kas aukoja.

„Kiek jums mokėsiu?“

„Nenuplėšim, ponია. Jūs pagyvensit, o paskui pamatysite, kiek pati norite duoti.“

Senučiųų šutvė kuždėjosi susimetusi į krūvelę prie durų.

Pamaniau, kad turėčiau su jais susidraugauti, kai name kiek apsiprasiu.

Būtų naudinga sužinoti, kokie dalykai jiems dar bent kiek rūpi, sulaukus gilios kaip užmarštis senatvės.

Aš taip ir padariau – niekam nieko nepranešiau.

Buvo tingu eiti į gatvę, ieškoti telefono, vėlų sekmadienio vakarą bandyti nusipirkti kortelę.

Krepšyje gulėjo mobilusis, bet buvau jį išjungusi, kad niekas netrukdytų. Dabar niekaip neįstengčiau prisiminti įjungimo kodo – taip man niekada nebuvo nutikę.

Paskui nustojo rūpėti ir tas kodas: kas atsitiks, jei vieną vakarą niekam nepranešiu, kur esu ir ką darau, – tvirtėjo įsitikinimas, jog, sulaukusi trisdešimt penkerių, turiu tokią teisę.

Nereali mano šeima atrodė labai toli – niekaip nepajėgiau prisiminti, ką paprastai tokiu metu jie veikia.

Gal prausiasi?

Nutariau nesivarginti: patys išleido mane rašyti knygos ir tegu tvarkosi kaip išmano.

Ilgai žiūrėjau į geltonas sienas, vis tamsėjančias, įsivaizduodama, kad šitaip gęsta ir senstančio žmogaus veidas.

Turėtų būti niūru sieloje, bet nieko panašaus nejaučiau: širdis tikėjo lėčiau ir vis mažėjo norų.

„Ar norėčiau gražių drabužių?“ – klausiau savęs.

„Norėtum. Bet ne taip labai, kad reiktų pačiai išsipuošti: ar neužtenka pasižiūrėti, kaip jie tinka jaunoms merginoms, ir jos skrieja gatvėmis, spalvingos kaip drugeliai!“ – atsakė kažkas.

Labai nustebau, kad ir aš taip manau.

Nejutau toms merginoms jokio pavydo – net buvau dėkinga, kad jos neverčia manęs konkuruoti, ir aš galiu iš tolo gėrėtis jomis kaip nepavojingu paveikslu. „Ar aš norėčiau aistros?“ – klausiau savęs.

„Turėčiau norėti!“ – plykstelėjo prisiminimas.

„Bet juk nelabai nori skausmo, kuris lydi tikrą aistrą“, – tvirtino ramus balsas.

Kažkur buvau jį girdėjusi, tik ne tokį pavargusį.

Iš tikrųjų nelabai troškau laukimo kančios – ramybė man atrodė daug patikimesnė.

„Ar norėčiau meilės?“ – tardžiau save.

Geltona šviesa beveik užgeso.

„Bet mylėti galima ir iš tolo“, – teigė balsas, ir žinojau, kad jis visiškai teisus.

Kai myli iš tolo, nieko neįskaudini, nereikalauji ir nesikankini.

Prie durų tyliai bilstelėjo.

Jie atitempė lovele, palaikę, kaip ir viskas aplinkui. Nešė visi penki, nors tokiam rakandui pakelti man būtų užtekę vieno piršto.

„Ar čia niekas daugiau negyvena?“ – pasiteiravau.

„Ne, ponია, niekas. Šitą namą pavasarį remontuos, ir visi jau išsikraustė.“

„O kodėl jūs pasilikote?“

Jie susižvalgė ir ėmė droviai kikenti.

„Tai ypatingas namas, ponია. Pagyvensite ir pati suprasite.“

„O kur eisite pavasarį?“ – pasmalsavau.

„Pavasario reikia sulaukti, ponია“, – sučežėjo balseliai.

Man pasirodė, kad jie pernelyg skubiai atsiveikino – gal pavasarį neturi kur eiti.

Iš karto išaušo rytas, ir aš negalėjau pasakyti, ar nors truputį buvau numigusi.

Prie lango stovėjo rašomasis stalas ir kompiuteris, abu palaikiai.

Stalas buvo ne mano, bet savo kompiuterį, judantį vėžlio greičiu, būčiau atpažinusi iš kilometro: įjungtas jis burzgė kaip baltarusiškas traktorius, prieš kiekvieną komandą gerai pagalvodamas, ar nori jai paklusti.

Neprisimenu, kad vakar būčiau bandžiusi ką nors rašyti.

Mobilusis telefonas buvo įjungtas. Surinkau numerį.

„Taip, mieloji, vakar su vaikais atvežėme jį tau ir prijungėme, kaip ir prašei, – lipšniu balsu atsiliepė mano vyras. – Ar vėl įstrigo? Seniai sakiau, kad laikas jį keisti“, – švelniai papriekaištavo.

Seniai negirdėjau tokios tolerancijos balse.

Kažkodėl pamaniau, kad einu teisinga linkme – susitikti su savimi, sąmoningai palikusi už nugaros įpročių tapusius žmones.

Dar prisiminiau, kad niekada nebuvau mistifikuotoja: tikiu tik ta realybe, kurią galiu paliesti pirštu.

Nulipau laiptais ir išėjau į kiemą. Apšviestos blausios lapkričio saulės, nė kiek nešildančios, pasienyje markstėsi penkios žmogystos.

Dvi iš jų buvo senutės – beviltiškai senos.

Du senukai irgi atrodė ne mažiau kaip devyniasdešimties, o trečiasis į mane nežiūrėjo. Net atrodė, kad jam nemalonu mane matyti.

Pasijutau tikra įsibrovėlė ir nuėjau į artimiausią barą gerti kavos.

Grįžau ir visą dieną rašiau apie senus žmones puolančias ligas.

Apie trapius jų kaulus, kurie lūžta nuo kiekvieno neatsargaus judesio. Apie tuščią erdvę aplink juos, kurioje nėra klausančių žmonių. Apie nepaaiškinamą aplinkinių skubėjimą, kurio jie nepajėgia suprasti.

Vakarop buvau pavargusi ir išsekusi, bet labai patenkinta.

Šitas kambarys netrukdė susikaupti. Pilis ir Jėzuitų gimnazija atrodė netikros, kaip ir visų rašančiųjų fantazijos, kurias jie paisto žvelgdami pro langą.

Krosnis skleidė malonią šilumą: nepastebėjau, kas įsliūkino į mano kambarį ir ją iškūreno. Jei kas nors būtų pasakęs, kad tai padariau pati, nebūčiau labai nustebusi.

Kodėl ne, jei gyvenu nuo senatvės sutrešusiam name, apsupta kūnus beveik praradusių senių, ir rašau apie senatvę.

Įsivaizduodama, ką jausiu, darysiu, kalbėsiu, kai būsiu labai sena.

Seniai niekur neskuba. Seniai kūrena krosnis. Seniai nepatiria aistrų. Seniai neskausmingai praranda atmintį, kol vieną dieną supranta, kad šis pasaulis toks blausus ir pilkas, jog palikti jo visai negaila.

Būtų buvę protingiausia nakčiai pareiti namo, įlįsti į vonią ir išsimiegoti savo lovoje.

Bet aš kažkodėl pasilikau.

Naktį sapnavau, kad kažkas nutiko mano odai: ji atrodė ne tokia lygi ir vėsoka. Rytą norėjau pasižiūrėti į veidrodį, bet jo čia nebuvo.

Ir ką aš ten pamatyčiau?

Visą dieną rašiau. Vėl sekėsi puikiai.

Vaizdžiai aprašiau, kaip per naktį sustingsta sąnariai ir rytą sunku ištiesinti pečius. Pasirąžiau – iš tiesų skauda. Turbūt nugulėjau toje nepatogioje lovelėje.

Man labai gerai pasisekė pavaizduoti, kaip blėsta senų žmonių atmintis: vakarykščių veidų jie neprisimena jau rytojaus rytą, o seniai išėjusieji kasdien šviečia jų sapnuose vis ryškiau.

Nenoromis nusipurčiau: pamaniau, kad čia būdama nė sykio neprisiminiau savo šeimos ir draugų, tarsi niekada nebūčiau jų turėjusi.

Užtat naktį už sienos girdėjau kažkokius garsus – tarsi kažkas droviai mylėtųsi pirmą kartą gyvenime. Mergaitės balsas labai priminė mano pačios balsą.

Ji net pakartojo tą pačią frazę, kurią kadaise ištariau aš pati:

„Dieve, nemaniau, kad šitai – taip gera!..“

Niekada iki šiol nebuvo to sapnavusi.

Rytą paklausiau senukų, ar už sienos niekas svetimas nenakvojo. Jie sutartinai papurtė galvas.

Vienas man pasirodė žvalsnis nei paprastai. Net pamaniau, kad supainiojau jį su koku nors jaunesniu kaimynu iš kito kiemo.

Kieme, kur jie gūžėsi, man buvo per šalta ir aš skubiai nustypčiojau atgal į savo saulėtą geltonai išdažytą kambarį.

Kartą per savaitę vaikai atnešdavo man maisto. Neturėjau laiko pati vaikščioti.

Buvo gruodžio vidurys. Iki Kalėdų žūtbut turėjau baigti knygą. Darbas ėjo kaip iš pypkės.

Buvau tikra, kad rašau taip sparčiai tik todėl, jog gyvenu šiame name ir kas vakarą nuoširdžiai kalbuosi su senukais.

Mes prisimindavome net Smetonos laikus, kurie man atrodė išgalvoti. Nė vienas iš jų netikėjo, kad nebuvo tų

laikų regėjusi – juk tada saulė švietė taip ryškiai, o vyšnios prisirpdavo labai sultingos.

Mano vaikai, atėję aplankyti, labai vargino. Paslapčia norėjau, kad jie kuo greičiau išeitų, nes šnekėjo tai, kas man nebuvo įdomu.

Sūnus aną kartą paklausė, ar aš jam leidžianti įsigyti modemą, nes jam reikėtų prisijungti prie interneto. Niekaip neįstengčiau prisiminti, kas yra modemas. Matyt, galva pavargo nuo rašymo.

Likus dviem dienoms iki Kalėdų baigiau knygą.

Vakarais, kai senamiestyje užaudavo vėjas, prie ugnelės skaitydavau ją senukams. Jie sutartinai tvirtino, kad tai esanti labai tikroviška knyga.

Pastebėjau, kad nelabai gerai matau.

Iš pradžių klausydavosi visi penki. Vienas kartais neateidavo.

Kai pamačiau jį po savaitės, man pasirodė įtartinai tiesus. Užnešė į ketvirtą aukštą didžiulį glėbį malkų ir net nepriduso.

Taip jam ir pasakiau:

„Lakstai kaip jauniklis.“

Jis kažkaip neaiškiai šyptelėjo. Netrukus ėmiau galvoti apie žolelių arbatą, kurią tuojau gersime, ir neįprastas jo elgesys išgaravo man iš galvos.

Jau savaitė, kaip leidėjas atsiėmė iš manęs knygą. Jis atvažiavo pats, labai nustebęs apsidairė mano puikiajame kambaryje ir tuoj pat išsinešdino.

Po pusdienio paskambino: knyga nepakartojama – ryte prarijęs.

Nepasakyčiau, kad man jo džiūgavimas pasirodė labai svarbus. Prieš dėdamas ragelį kažkodėl patarė greičiau grįžti namo.

Nesupratau, kodėl jam tai turėtų rūpėti.

Neketinau grįžti, bent jau kol kas. Atvirkščiai – net ėmiausi menkos gudrybės ir nepranešiau šeimai, kad baigiau knygą.

Pamaniau, kad būtų neblogai šiame kambaryje sutikti naujajį amžių – šilta, šviesu ir niekas per televiziją nekvaršina galvos ekologinėmis katastrofomis ir visokiomis būtinybėmis.

Atvirai pasakius, mane gąsdino ir kelionė – neįsivaizdavau, kaip įveikčiau dvi gatves per tokį šaltį. Į lauką nebuvau išėjusi du mėnesius.

Naujųjų išvakarėse namiškiams pasakiau, kad man čia labai gera (kodėl žmonės bando iš kitų atimti pačius geriausius dalykus?).

Jie nevertė grįžti, bet labai nustebė, kad nenoriu net riešutinio torto, kurį pilna burna šveisdavau per kiekvienių Naujuosius.

Priežastis buvo visai paprasta – jis man atrodė per kietas, ir aš negalėjau įsivaizduoti, kaip žmonės sukramto sprangius riešutus.

Dvyliktos nesulaukiau – kam kankintis dėl kažkokios įsivaizduojamos datos, kai taip marina miegas?

Naktį sapnavau nepaprastą sapną – senukų vadeiva įėjo į mano kambarį, pasilenkė virš manęs ir pasakė, kad dabar esame vienodo amžiaus.

Pasakodami apie senatvę, jie išsiurbė iš manęs jėgas, todėl dabar neprašą užmokesčio už kambarį – aš jau susimokėjusi.

Jo dantys buvo sveiki, o akys blizgėjo.

Kažkur nugrimzdau.

Nepažįstamas balsas sakė, kad greitoji pagalba atvažiuo per kelias minutes. Kažkas kūkčiojo – gal mano duktė.

Jie primygtinai įkalbinėjo mane atsimerkti. Neketinau: man visai nerūpėjo XXI amžius, dėl kurio jie visi buvo pamišę.

Šypsojaisi rami ir patenkinta. Norėjau visiems atskleisti, kad būti senai – labai gera.

Paskui ir tai pamiršau. Geltona šviesa užliejo atmintį.

Paskutinę akimirką prieš prarandant sąmonę švystelėjo minties nuotrupa, jog labai kvaila šitaip nusialinti dėl kažkokios knygpalaikės, kuri apdulkėjusi stovės knygų lentynose.

Net sumečiau, kad jos niekas nepirks – kam šaus galvon savo noru priartinti mintis apie gyvenimo pabaigą?

Šyptelėjau: aš jiems iškrėsiu bjaurų pokštą – visiems.

Kažkas ištarė:

„Ji dar gyva – ji šypsosi!“

Supykau – mane dar šiltą jau buvo nurašę.

„Taurelę martinio per pipetę!“ – pareikalavau.

Iš paskutiniųjų bandžiau išspausti griežtą toną.

Pasigirdo chaotiškas lakstymas į visas puses, ir man į burną ėmė tekėti šleikštus skystis.

„Tai brendis! – sušvokščiau. – Kaip jūs drįstate?!“

Vis dėlto rado kažką prancūziška. Šiluma ėmė tekėti gyslomis.

Jaučiau, kad jau galiu pajudinti koją – slapčia pamankštinau, kai visi nususuko.

Kol kas nebuvo tikra, ką reikėtų daryti toliau. Privalėjau apmulkinti visus, kad neįkištų manęs į nervų ligoninę ar silpnapročių senelių prieglaudą.

„Prancūziško kremo! – pakėliau balsą. – Ne, geriau mišinį iš kiaušinio trynio ir aliejaus su septyniasdešimt dviem lašais martinio!“

Vos neuždusau nuo tramdomo juoko, kai mano gelbėtojai, susimetę į kupetą, kantriai skaičiavo konjako lašus. Neturėjau žalio supratimo, ar tokių kosmetinių kaukių būna.

Kai jie pagaliau baigė, pareikalavau, kad mane nupraustų šaltu vandeniu, o tada visi išeitų iš kambario.

Piemuo, atvažiavęs greitąja, bandė prieštarauti.

„Vaikuti, kviečiu pietų į „Stiklius“ po trisdešimties metų, jei dar paeisi“, – švelniai šyptelėjau, ir daktariūkštis išsinešdino pirmas.

Visi sutrikę vykdė kvailiausius paliepinimus, bet vis tiek nebuvo tikra, ar man pavyks išgrūsti lauk visą šutvę ir pasilikti vienai su senukų vadeiva.

Pamojau pirštu:

„Eikš artyn!“

Krūptelėjo ir apsidairė, ar tikrai kviečiu jį. Jam pakako jėgų žengti išsitiesus, tačiau susigūžė it nešertas šunytis.

„Išprašyk visus lauk – turime reikalų!“

Įsakmiai jiems mostelėjo, ir man nereikėjo įsakinėti silpnu balsu. Jaučiausi sutaupiusi jėgų dvikovai.

„Atiduok tai, ką paėmei“, – pagrasinau tyliai.

„Ne, negaliu... Aš mirsiu, jei vėl prarasiu visus norus...“ – vapėjo.

Paskui jam tvoskė išganinga mintis, kaip mane įveikti.

Ėmė gąsdinti, kad, grąžinusi jam viską, ką patyriau sendama, vėl būsiu banali moteris, eikvojanti laiką niekam – tuščioms kalboms su draugėmis, atsitiktiniams ryšiams, niekingoms pramogoms, kurios net nepralinksmina.

Jis buvo visiškai teisybės.

Iš paskutiniųjų jėgų prisitraukiau jį kaulėtomis rankomis ir įsisiurbiau į lūpas. Priešinosi kaip įmanydamas.

Kai atsitraukiau, ant lovūgalio kiūtojo susirietęs blyškiaveidis senukas.

Jaunas mano kūnas buvo pasirengęs lėkti į priekį – nežinia kam, nežinia kur, nežinia kodėl.

Nusikvatojau. Banali jauna beprasmybė man atrodė labai žavi.

Trinktelėdama durimis dar pamačiau ant grindų besivoliojančių porą savo mašinos lapų.

Niekaip negalėjau prisiminti, kodėl knygos apie senatvę rašymas man atrodė toks svarbus.

Už slenksčio manęs laukė pirmyn skuodžiantis XXI amžius.